

ЗВІТ
про результати опитування здобувачів освіти щодо якості освітніх програм
Центром забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку ХДАК
(червень 2022 року)

Опитування щодо якості освітніх програм було проведено Центром забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку ХДАК протягом 13-19 червня 2022 р. за допомогою Google Form. В опитуванні взяла участь 698 осіб, що складає 64% від загальної кількості студентів Академії, серед них: бакалаври – 93,4%, магістри – 6,6%.

Більша частина здобувачів освіти відвідували усі заняття / або їх більшу частину. Посиленню навчальної мотивації, на думку здобувачів освіти, сприятимуть: запровадження дуальної форми навчання – 55,2% (найбільше здобувачів освіти, які дотримуються такої думки, на ф-ті АВМ – 70%); запрошення до викладання фахівців-практиків у відповідній галузі – 44,5% (найчастіше про це згадували студенти ф-ту культурології – 58,1%); активне використання в процесі навчання сучасних освітніх технологій – 42,6% (серед здобувачів освіти на ф-ті АВМ цей показник складає 90%), оновлення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу – 35,4%.

Серед найбільших труднощів у навчальному процесі впродовж II семестру 2021/22 н.р. здобувачами освіти були зазначені: нестабільність та/ або відсутність інтернет-зв'язку – 55,8% (найбільше студентів, які мали такі ускладнення, на ф-тах культурології – 64,5%, та ХМ – 62,1%; найменше – на ф-ті ММ – 25%); труднощі морального та/ або психологічного характеру, що заважали повноцінно навчатися – 5%; незначна кількість респондентів повідомила про відсутність технічних засобів для навчання – 2,1 %.

Більшість студентів вважає, що в наступному навчальному році з огляду на безпекову ситуацію в Україні, м.Харкові та Харківській області освітній процес має відбуватися виключно в дистанційному форматі (88,9%). Змішана форма можлива тільки за умови припинення воєнних дій. Також поступила пропозиція додати можливість навчання на заочній формі для ОП 028 менеджмент культури, 061 соціальна та культурна журналістика/ реклама та зв'язки з громадськістю, 242 туризмознавство за першим (бакалаврським) рівнем навчання. Згідно даних додаткового опитування, проведеного 6-7 серпня 2022 р. здобувачі освіти зазначають про наявність всього необхідного для повноцінних дистанційних занять, хоча є певні відмінності по факультетах.

Здобувачі освіти досить позитивно оцінюють ОПП, за якими вони навчаються: такими, що повністю відповідають сучасним вимогам та попиту на ринку праці їх вважають 43,3% опитаних; 48,9% - частково відповідними; такими, що потребують кардинального оновлення 7,8%. Організацією та якістю викладання за обраною ОП повністю задоволені – 46,4% опитаних (на ф-тах ММ та ХМ цей показник навіть більший – 62,5% та 57,5% відповідно), частково – 49,8%. Загальним рівнем проведення лекційних та практичних занять повністю/ частково задоволені 95% опитаних.

Повністю або частково задоволені набором дисциплін за обраною ОПП 93,9% респондентів. Найбільш задоволеними виявилися здобувачі освіти на ф-тах СК і МТД (53,2%) та ХМ (50,6%), найменш задоволеними – ф-ту ММ (25%); вважають, що треба суттєво оновлювати набір освітніх компонентів за обраними ОПП студенти ф-тів АВМ та СМ. Найбільш задоволеними своєю практичною підготовкою є студенти ф-тів ХМ (57,5%) та СК і МТД (54,8%), найменш задоволеними – ф-тів культурології (41,9%), АВМ (35%) та СМ (34,5%). Вважають необхідним оновлення своїх ОПП через вилучення деяких дисциплін та/ або запровадження нових 32,3% та 48,3% студентів відповідно (вилучити дисципліни з навчального плану: ф-т АВМ – 60%, СМ – 44,8%; додати нові дисципліни: ф-т АВМ – 65%, СМ – 62,1%; ОПП не потребує додаткових освітніх компонентів: ф-т СК і МТД – 62,9%, ММ – 59,4%; ХМ – 58,6%). Найбільш задоволеними набором дисциплін для вільного вибору виявилися студенти ф-тів СК і МТД (75%) та АВМ (65%); найменш задоволеними – ф-тів СМ та ХМ (по 41,4%). Розвиткові soft-skills в освітньому процесі сприяють: викладання спеціальних дисциплін (41,4%); використання спеціальних форм та

методів проведення навчальних занять (39,2%); спеціальні тренінги та майстер-класи (36,7%); організація самостійної роботи на основі інтерактивних методів (32,3%). Зазначили, що відомо про шляхи та методи розвитку так званих м'яких навичок в процесі навчання 79% опитаних (на факультеті СК і МТД цей показник складає 91,9%). Для майбутньої професійної діяльності важливими бачать дисципліни, спрямовані на практичну професійну підготовку з акцентом на необхідності відстеження сучасних тенденцій в галузі, регулярного оновлення внутрішнього наповнення курсів, моніторингу їхньої оригінальності та осучаснення методів викладання. Зайвими вважаються освітні компоненти загального спрямування, які «дублюють» шкільну програму. Також підкреслюється необхідність глибокого володіння англійською мовою, сучасними цифровими технологіями.

Більшість здобувачів освіти зазначили, що мовою викладання в Академії є українська. Значній студентів відомо про залученість органів студентського самоврядування до процедури внутрішнього забезпечення якості ОПП (77,4%), вони обізнані із каналами, за якими вони можуть знайти розклад, дізнатися інформацію щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих дисциплін, отримати консультацію викладача; повністю/ або частково розуміють критерії оцінювання (64,6%/ 34,2%), яких викладачі завжди/ або в більшості випадків дотримуються (58%/ 39,5%).

Значна частина респондентів (85%) впевнені у необхідності дотримання принципів академічної доброчесності в навчальному процесі; три чверті студентів (75,8%) зазначили, що завжди дотримуються принципів академічної доброчесності; ще одна чверть (24,2%) – частково. Менша половина респондентів (40,1%) вважає, що прояви недоброчесної поведінки серед студентів Академії трапляються рідко, 10,6% підкреслює, що таких випадків не буває взагалі. Більшість опитаних здобувачів освіти вважають, що добре (67%) або частково (26,9%) знайомі із поняттям «академічна доброчесність». Більше половини студентів (67,9%) детально обізнані з нормативними документами, що регулюють політику дотримання академічної доброчесності в Академії; ще чверть (27,8%) стверджують, що їм частково відома така інформація; науково-педагогічні працівники Академії регулярно інформують здобувачів освіти про принципи академічної доброчесності та необхідність їх дотримання в процесі здобуття освіти. Під час написання власних навчальних та/ або наукових робіт здобувачі освіти опрацьовують доступні матеріали та цитують із зазначенням відповідного літературного джерела.

Більшість здобувачів освіти вважає, що потребують перевірки на плагіат дипломні роботи/ проекти (75,3%), статті (66,1%), курсові роботи/ проекти (60,4%), не потребують – поточні письмові роботи (82%), реферати (76,2%) та контрольні роботи (75,8%); щодо тез доповідей для наукових конференцій – думки розподілилися навпіл. Двом третинам студентів (67%) відомо про використання в Академії спеціального програмного забезпечення для виявлення академічного плагіату, водночас тільки трохи більше третини здобувачів освіти (37,4%) впевнені, що це допоможе знизити відсоток плагіату у студентських роботах. Більшості здобувачів освіти (83,5%) відомо про наслідки недоброчесної поведінки, передбачені для здобувачів освіти в Академії. Найбільш доречними санкціями за недотримання принципів академічної доброчесності вважають наступні: повторне виконання роботи/ складання заліку/ іспиту (87,6%); повторне вивчення відповідного навчального курсу (21,1%); позбавлення академічної стипендії (14,1%); відрахування з Академії (8,8%). Найбільш доцільними заходами для запобігання академічній недоброчесності є: наявність внутрішнього Кодексу академічної доброчесності та ознайомлення з ним студентів (59,5%) та роз'яснювальна робота (57,3%).

Більша половина опитаних здобувачів освіти (67,2%) знають які структурні підрозділи ХДАК забезпечують популяризацію та впровадження в освітній процес принципів академічної доброчесності. Серед обізнаних були названі наступні структурні підрозділи: Комісія з питань академічної доброчесності та корпоративної етики ХДАК (25,1%); Центр забезпечення якості та інноваційного розвитку ХДАК (17,6%); Комітет із забезпечення якості освіти ХДАК (10,1%); усі перелічені (27,8%).

Стверджують, що їхні очікування співпали із реальним змістом та якістю ОПП 54,5% опитаних (ф-т СК і МТД – 64,5%; ММ – 59,4%; ХМ – 58,6%; культурології – 38,7%); про відмінність отриманого результату від очікуваного в гірший бік зазначає 13,8% (ф-т АВМ – 35%; СМ – 19,5%). Водночас 67,7% студентів стверджують, що якби в них була можливість обирати ЗВО та ОПП знову, то вони вчинили би так само; 10% респондентів відмітили можливу зміну ОПП, 12,5% – зміну ЗВО. Тільки 9,7% опитаних відзначили, що в подібній ситуації змінили би як ОПП, так і та ЗВО (ф-т культурології – 22,6%; СК і МТД – 16,1%).

Позитивний вплив на якість ОПП, на думку здобувачів освіти матимуть наступні чинники: запровадження дуальної форми здобуття освіти; запровадження / відновлення заочної форми навчання; покращення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (бібліотека, костюмерна, світлова та звукова апаратура, їдальня тощо); забезпечення доступу до онлайн-бібліотеки; використання в навчальному процесі сучасних освітніх технологій і методів навчання, збільшення спеціальних тренінгів та майстер-класів; постійне оновлення викладачами змісту дисциплін із врахуванням сучасних наукових досягнень та практичного досвіду, тенденцій сучасного ринку праці; залучення теоретичних знань та досвіду із дотичних галузей; залучення до викладання фахівців-практиків; розширення можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; покращення системи комунікацій та ознайомлення з новою інформацією.

Рекомендації: 1) продовжувати популяризацію принципів академічної доброчесності серед здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників Академії (наприклад, через створення відеоконтенту, який презентує Кодекс академічної доброчесності ХДАК, демонструє паттерни доброчесної поведінки серед здобувачів освіти тощо); проводити загальноакадемічні заходи (принаймні 1 на семестр), спрямовані на розвиток доброчесної поведінки учасників навчального процесу як складової культури якості освіти в Академії; 2) розглянути можливість навчання на заочній формі для ОП 028 менеджмент культури, 061 соціальна та культурна журналістика/ реклама та зв'язки з громадськістю, 242 туризмознавство за першим (бакалаврським) рівнем навчання; 3) сприяти розширенню інформаційних можливостей онлайн-бібліотеки Академії (в т.ч. й репозитарія) та ознайомлювати здобувачів освіти із процедурою доступу до ресурсу; 3) інформувати здобувачів освіти про можливості зворотного зв'язку щодо якості ОП, за якими вони навчаються (регулярні онлайн-опитування, форма «Пропозиції щодо покращення якості викладання та навчання у ХДАК» - доступна за посиланням: <https://bit.ly/3O4fpv2>); 4) мотивувати науково-педагогічних працівників до розвитку цифрової грамотності, розширення/ оновлення набору навчальних методів (в т.ч. для дистанційної роботи); відстежувати актуальні тенденції та зміни у відповідній галузі та (за необхідності) оновлювати/ коригувати зміст навчальної дисципліни.

Методист
Центру забезпечення якості
та інноваційного розвитку ХДАК

Наталя АЛЕКСЄЄНКО